

FAMIPED

Familias, Pediatras y Adolescentes en la Red. Mejores padres, mejores hijos.

Ciberbullying: l'engany del fals anonim

Autor/es: David Cortejoso Mozo, Psicólogo Sanitario en Centro Psicológico y Educativo Huerta del Rey. Autor del manual para padres: ¡P@dres en alerta! Nuevas Tecnologías.

Traductor/a: Josep Bras Marquillas.

[Volumen 9. Nº1. Noviembre 2016](#) [1]

Palabras clave: [ciberbullying](#) [2], [ciberassetjament](#) [3], [bullying](#) [4], [TIC](#) [5]

PART 1

Avui en dia els mal anomenats nadius digitals es mouen a gust en el món digital. Un món que els proporciona facilitats de comunicació, oci, coneixement i milions de curiositats en què gastar el seu temps. Un dels problemes que ofereix aquest nou món en què tots ens movem, és la falsa sensació d'anonimat.

En realitat, els nadius digitals són orfes digitals en la mesura en què estan explorant i interactuant amb aquest nou entorn que és Internet i els dispositius tecnològics per connectar-se, gairebé sense l'existència d'una guia adequada dels responsables de la seva educació; sense límits, sense coneixement de les normes, de les responsabilitats, sense establir regles d'ús i sense saber quins són els riscos i com protegir-se'n.

Aquesta tasca és nostra, dels pares, i per desgràcia, no ho estem portant a terme.

La mediació parental digital és el gran desconegut en l'actualitat, i els pares ens escudem en diferents motius bastant febles i molt prodigats: "ens queda molt lluny això de les noves tecnologies", "som molt grans per caminar amb maquetes", "no tenim ni idea de com funciona Internet", "els nostres fills saben més d'Internet que nosaltres", etc.

La mediació parental digital és una tasca imprescindible que els pares estem obligats a portar a terme avui en dia, amb la finalitat de fomentar un ús responsable de les noves tecnologies, d'ensenyar als nostres fills quins són els perills que hi ha a la Xarxa per a ells, com protegir-se i saber oferir solucions quan per desgràcia un d'aquests perills es materialitzi.

La falsa sensació d'anonimat que els menors (i molts adults) pensen que tenen en interactuar amb les TIC (tecnologies de la informació i la comunicació), és fruit primer, d'aquesta falta de mediació parental digital per part dels responsables de la seva educació, i segon, de les pròpies tecnologies, que físicament els fan creure que allò que fan o manen a "el núvol", es queda aquí, estant més que protegits darrere d'una pantalla o un teclat.

Això dóna lloc en moltes ocasions a que molts menors s'atreveixin a fer coses amb les noves tecnologies que no farien a la vida física, i entre elles l'assetjar, insultar, amenaçar, excloure, pressionar, mentir ...

Raons del canvi de "terreny de joc"

El ciberbullying és l'assetjament i l'agressió entre menors portat a través de les noves tecnologies i dels dispositius connectats a Internet. És l'"assetjament escolar" que s'ha produït de sempre, però que ha saltat a aquest nou escenari. Però, ¿quines són les raons per les quals els menors recorren a les noves tecnologies per practicar el ciberbullying? Són diverses i força contundents:

- El o els agressors necessiten exhibir aquesta agressió i aquest domini sobre la seva víctima, de manera que necessiten que els altres ho vegin. A Internet i amb les noves tecnologies, el nombre d'espectadors creix exponencialment i és un filó per a ells.
- L'insult, l'amenaça, l'agressió, a Internet va a estar més temps visible i per tant més temps fent mal.
- El ciberbullying, com altres qüestions a la Xarxa, és molt cridaner, té un efecte viral, arriba ràpidament a moltíssims i és molt fàcil que altres se sumin a l'agressió.
- El fals anonim de les TIC fa que molts prefereixin aquest mètode abans que fer-ho al tracte directe, encara que d'altra banda, ciberbullying i bullying van moltes vegades de la mà, i els que comencen a assetjar directament també fan servir les TIC per reforçar la agressió.
- Les noves tecnologies a més els permeten actuar en qualsevol moment, no cal que sigui immediatament, els permeten actuar en temps no real.
- En actuar via internet es produeix un efecte de minimització de l'autoritat i la responsabilitat, de manera que s'atreveixen amb més facilitat a practicar aquestes agressions. I es minimitza també el possible efecte protector de les restriccions socials i culturals.

Actors implicats en el ciberbullying

Per enunciar una definició més formal del ciberbullying, podem utilitzar la següent: "el dany intencional i normalment repetit, infligit per part d'un menor o grup de menors a un altre menor mitjançant l'ús de mitjans digitals". Tres qüestions bàsiques s'extreuen d'aquesta definició la intencionalitat dels agressors, el que sigui habitualment repetit i continuat (no aïllat), i el que es valgui de mitjans digitals per dur-se a terme.

El ciberbullying és un llast educacional en el nostre temps, que pot manifestar-se de moltes i diferents maneres, però que sempre persegueix el mateix objectiu, el de fer mal. Es pot realitzar a través d'insults, amenaces, provocacions, exclusions d'un grup, xarxa o activitat, difondre una notícia falsa o mentida, revelar una veritat, manipular una imatge o vídeo, coaccionar, espionar, fustigar, i un llarg etcètera.

Però el ciberbullying no només és qüestió de dos. Els principals actors en el ciberbullying són:

- Agressor / s: són aquells que infligeixen el dany a la víctima, valent-se de les noves tecnologies per fer-ho.
- Víctima / es: aquells que pateixen el dany per part dels agressors.
- Espectador / és: aquells que estan veient l'agressió i són partícips de la mateixa de forma activa o passiva, simplement sent espectadors.

Els agressors, si recordem, necessiten exhibir l'agressió, de manera que hi ha probabilitats que l'agressió no es produeixi o fora molt menor, sense l'existència d'espectadors.

En aquest sentit, els espectadors són un grup fonamental a l'hora de treballar en la prevenció del ciberbullying, tant des de les pròpies famílies, com des del propi centre educatiu, ja que gràcies a la seva intervenció s'aturarien molts casos de ciberbullying. Cal conscienciar-los d'actuar i denunciar aquestes situacions, per la qual cosa se'ls pot donar diferents motius:

- Perquè ningú té dret a actuar a Internet maltractant altres, sigui quina sigui la raó.
- Perquè cal ser solidari i ajudar els altres.
- Perquè si no actuen, estan encoratjant l'agressor a seguir agredint.
- Perquè una vegada que s'arrenca, és fàcil que altres se sumin a ajudar.
- Perquè si ho tolera, s'acostuma a la injustícia i creix tolerant-la.
- Perquè ajudant a la víctima, se sentirà bé amb si mateix.
- Perquè no val la pena ser amic d'algú que agredeix a un altre.
- Perquè ningú li demana que hagi de barallar-se, n'hi ha prou que ho expliqui a un adult.

Referències

- 1 [Hàbits segurs en l'ús de les TIC per nens i adolescents i e-confiança dels seus pares](#) [6]
- 2 [Monogràfic sobre Ciberassetjament Escolar \(Ciberbullying\)](#) [7]
- 3 Article al web [bullying-acoso.com](#) [8]: [Què fer si sospites que el teu fill és víctima de ciberbullying](#) [9]